

Tabel 1: Overzicht mogelijke aanvullende maatregelen, onder andere op basis van de Omgevingswet

Deze tabel is als volgt opgebouwd.

- Onderdeel 1 geeft een korte uiteenzetting van de Kaderrichtlijn Water (KRW) en de belangrijkste waterkwaliteitsproblemen in Noord-Holland. Voor een volledig beeld wordt verwezen naar het Regionaal Waterprogramma 2022-2027.
- Onderdeel 2 bevat een opsomming van belangrijke noties zoals (landelijke) ontwikkelingen die een relatie hebben met het KRW-dossier, dan wel daar mogelijk invloed op hebben.
- Onderdeel 3 is een uiteenzetting van de juridische instrumenten die provincies, gemeenten en waterschappen tot hun beschikking hebben, met name na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, om beleidsdoelen te realiseren. Getracht is een volledig beeld te schetsen en zo feitelijk mogelijk. Er wordt geen oordeel gegeven over nut, noodzaak en effectiviteit van de maatregelen.

De drie onderdelen dienen in samenhang beschouwd te worden.

1. Probleemomschrijving PNH

Op basis van artikel 5 KRW zijn in 2004 Nederlandse oppervlaktewateren aangewezen als KRW-waterlichamen: natuurlijk, kunstmatig of sterk veranderd. In Nederland zijn vrijwel alle waterlichamen kunstmatig of sterk veranderd.¹ Het Noord-Hollandse regionale water, beheerd door waterschappen, heeft een oppervlakte van 255 km². Hiervan is 136 km² (53,3%) 'KRW-waterlichaam'. En 119 km² (46,7%) is 'overig water'.² De KRW geldt voor alle wateren (oppervlaktewater en grondwater) maar de hardheid van de verplichting verschilt. Voor de *aangewezen KRW-wateren* geldt een resultaatsverplichting (voor 2027) en voor *niet-KRW wateren* een inspanningsverplichting. Dit omdat alle wateren met elkaar in verbinding staan en dus invloed hebben op elkaar. In Noord-Holland zijn 89 oppervlaktewateren aangewezen. 51 in het beheergebied van HHNK, 27 in het AGV-gebied en 11 in het beheergebied van Rijnland.

Voor de 'overige wateren' (niet aangewezen als KRW) is in Noord-Holland een overeenkomst 'Ecologische doelen overige wateren provincie Zuid-Holland en provincie Noord-Holland' (GS-besluit 8 oktober 2019, zaaknummer 1256364) gesloten tussen Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, Hoogheemraadschap van Rijnland en de provincie. Waarin de waterschappen toezeggen om ook voor de overige wateren een inspanningsverplichting op zich te nemen om de KRW ecologische doelen te behalen. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier doet dit ook al.

¹ Uit: Handreiking KRW Doelen – STOWA zie:

<https://www.stowa.nl/sites/default/files/assets/PUBLICATIES/Publicaties%202018/STOWA%202018-15%20handreiking%20defdefversie.pdf>

² Bron: Nulmeting Watervisie 2021 (PNH, 2017).

Versie 1.0

16 juni 2022

Registratienummer: 1797079/1860188

De KRW kent chemische en ecologische doelen:

Chemische doelen:

Dit zijn doelen voor bepaalde stoffen, vastgelegd in normen. Op Europees niveau zijn normen vastgesteld in de Dochterrichtlijn Prioritaire Stoffen. Nederland heeft deze lijst aangevuld voor meer stoffen. Voor het grondwater staan in de Grondwaterrichtlijn eisen voor de chemische toestand.³

Ecologische doelen:⁴

Dit is de minimaal gewenste toestand van planten en dieren in het oppervlaktewater. Onderscheiden worden:

a) *Ecologische doelen voor Natuurlijke wateren:*

De doelen voor “natuurlijke wateren” zijn landelijk vastgesteld. In Nederland zijn van de 700 waterlichamen maar 14 natuurlijk. In Noord-Holland is dit het Naardermeer.

b) *Ecologische doelen voor Sterk veranderde en kunstmatige wateren:*

Alle andere waterlichamen zijn “sterk veranderd” of “kunstmatig”. Hiervoor zijn de doelen regionaal afgeleid in het regionale waterplan van de provincie, voor elk waterlichaam afzonderlijk. Hoewel de provincie formeel de doelen moet vaststellen in het regionaal waterplan, levert het waterschap vanwege de kennis over watersystemen meestal aan. Hiervoor zijn landelijke richtlijnen waarbij wordt gekeken naar watertype, de bestaande toestand van waterlichamen en de effecten van verbeteringsmaatregelen. Hierdoor zijn de doelen verschillend per waterlichaam.⁵

Voor *grondwater* gelden geen ecologische doelen, alleen chemische doelen en een kwantiteitsdoel (voldoende water voor onder andere drinkwater en kwetsbare natuur).⁶

Een belangrijk kwaliteitsprobleem voor het oppervlaktewater, in Noord-Holland maar ook elders in Nederland, is het te hoge niveau van nutriënten (stikstof, maar vooral fosfor). Belangrijke bronnen zijn historische en actuele emissies vanuit de landbouw, veenoxidatie, nutriëntrijke kwel en lozingen van rioolwaterzuiveringsinstallaties. Een deel van deze bronnen is niet of nauwelijks beïnvloedbaar. Daarnaast is er een te hoge belasting van het water met bestrijdingsmiddelen, waardoor in veel waterlichamen het bereiken van de doelen wordt belemmerd.

Een ander probleem is de normoverschrijding van een aantal verontreinigende stoffen. De Europees genormeerde stoffen die op grotere schaal de norm overschrijden, zijn vooral PBT-stoffen: persistente (slecht afbreekbare), bioaccumulerende (zich in het milieu ophopende) én toxische stoffen. Deze stoffen, ook wel ubiquitaire stoffen genoemd, worden veelal niet meer geloosd maar komen door hun slechte afbreekbaarheid en omdat ze niet goed te verwijderen zijn nog wel in het milieu voor. Voorbeelden zijn benzo(a)pyreen, tributyltin en PFOS.

³ Uit: <https://www.rivm.nl/kaderrichtlijn-water-krw>

⁴ Uit: <https://www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/wetgeving-beleid/kaderrichtlijn-water/uitvoering/rijn-west/we/krw/ecologische-doelen-bepaald/>

⁵ Deze zin komt uit; Handreiking KRW Doelen – STOWA zie:

<https://www.stowa.nl/sites/default/files/assets/PUBLICATIES/Publicaties%202018/STOWA%202018-15%20handreiking%20defdefversie.pdf>

⁶ Uit: <https://www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/wetgeving-beleid/kaderrichtlijn-water/uitvoering/rijn-west/we/krw/ecologische-doelen-bepaald/>

Al deze stoffen en problemen verschillen van gebied tot gebied. Maatwerk is daarom vereist.

2. Belangrijke noties m.b.t. de inzet van instrumenten

Het effectief inzetten van extra instrumenten is afhankelijk van veel factoren en (landelijke) ontwikkelingen. Hieronder volgen enkele belangrijke noties.

1. Maximale inzet door waterschappen gepleegd

In de gesprekken met de waterschappen is gebleken dat zij aangeven dat er reeds maximale inzet wordt gepleegd voor de KRW, in de gehele KRW periode. Meer is niet mogelijk. Dat wellicht de doelen niet gehaald worden in 2027 heeft veel meer te maken met factoren waar door de waterschappen nauwelijks invloed op uit te oefenen is, zoals:

- historische bronnen (zoals boven genoemd) waaruit nog jaren emissies blijven komen;
- de influx vanuit omliggende landen en gebieden in het Noord-Hollandse water;
- beperkte maatregelen zijn mogelijk bij agrarische lozingen door overvloed aan verplichtingen die agrariërs reeds hebben en het ontbreken van landelijke regie op dit gebied.

Het is daarom maar de vraag of nog meer winst valt te behalen, naast alle maatregelen die waterschappen al nemen. Om deze vraag te beantwoorden doen de waterschappen bijvoorbeeld berekeningen om in te schatten of mogelijke extra maatregelen een positief effect zouden kunnen hebben. Op basis van de berekeningen lijken extra maatregelen niet veel extra effect te hebben. Naast de berekeningen vinden er momenteel een drietal pilots plaats om te kijken of de KRW-doelen met aanvullende middelen in een drietal gebieden versneld kunnen worden behaald. Dit is een belangrijke notie voor onderstaande tabel met maatregelen.

Alle effectieve maatregelen die nodig zijn om de doelen te bereiken zijn geprogrammeerd in het Regionaal Waterprogramma 2022-2027.

2. Maatwerk per gebied nodig

Daarbij geldt voor de KRW-problematiek, dat het om maatwerk per gebied zal gaan. Elke polder, elk gebied heeft een eigen gebruik, historie en grondsamenstelling. Een generiek toepassen van een instrument lijkt slechts heel beperkt mogelijk. Dit is ook wat de waterschappen aangeven en zelf ook zo doen. Het is goed onderstaande tabel met maatregelen op die manier te beschouwen.

3. Afwegingsruimte Omgevingswet kent grenzen

De Omgevingswet biedt de provincie bij de uitoefening van haar taken en verantwoordelijkheden flexibiliteit in de vorm van bestuurlijke afwegingsruimte in de keuze van de in te zetten instrumenten. Die bestuurlijke afwegingsruimte is ruim maar niet onbegrensd en kan per onderwerp verschillen. Welk van de genoemde instrumenten, waarvoor geschikt is, is daarom op voorhand niet te aan te geven en mede afhankelijk van de opvatting over de eigen provinciale rol en sturingsfilosofie. Ook geldt het wettelijk uitgangspunt van subsidiariteit ("decentraal, tenzij") en een afstemmingsverplichting tussen overheden over de inzet van de verschillende instrumenten.

4. Balans zoeken in sturingsstijlen (rollen overheid)

Over de in te zetten instrumenten nog het volgende. De overheid kan vanuit verschillende rollen en daarbij behorende instrumenten maatregelen gedaan krijgen. Vanuit samenwerking gaat dat bijvoorbeeld gepaard met een beloning, vergoeding of subsidie bij het nemen van maatregelen. Een rechtmatige overheid is een andere rol. Deze rol uit zich bijvoorbeeld in het introduceren van regelgeving en handhaving bij het niet houden aan de (nieuwe) regels of maatregelen. Gelet op de KRW-problematiek en inzet die daarop wordt gepleegd is het belangrijk een goede afweging te maken tussen de verschillende rollen. Voorkomen moet worden dat het effect vanuit samenwerking teniet wordt gedaan door het introduceren van een nieuwe regel. Een goed voorbeeld van hoe het nu gaat is dat er vanuit samenwerking allerlei afspraken zijn tussen waterschappen en agrariërs zodat zij vrijwillig allerlei maatregelen nemen (denk aan bloemrijke akkerranden) om de waterkwaliteit te verbeteren.

Anderzijds blijkt uit gesprekken dat er mogelijk nog wel verbetering is te vinden in hoe we de dingen doen; hoe we samenwerken. Tussen de provincie, omgevingsdiensten, waterschappen en de gemeenten. En wellicht ook LTO en andere belanghebbenden. Alle partijen die betrokken zijn bij de KRW beter verbinden. Onder andere ten aanzien van monitoring en beter kijken naar (gezamenlijke) handhaving worden genoemd. De samenwerking tussen partners in het Landbouwportaal kan als een mooi voorbeeld dienen, wat in heel Nederland ook zo gezien wordt.

5. Houdt rekening met (landelijke) ontwikkelingen

Er zijn ook verschillende ontwikkelingen gaande die zich (mede) richten op het behalen van de KRW-doelen. Het is goed die ook scherp te hebben.

Zo zijn er vanaf 2021 extra middelen door Noord-Holland beschikbaar gesteld voor de Omgevingsdienst NZKG gericht op het versterken van de organisatie met de benodigde gespecialiseerde kennis en expertise voor de uitvoering van de watertaken. Door inzet van extra gespecialiseerde capaciteit van de omgevingsdienst kan het reguleren en toezicht op lozingen in het oppervlaktewater worden geïntensiveerd, inclusief de daarvoor benodigde samenwerking met de waterschappen. Hiermee wordt invulling gegeven aan landelijke afspraken van januari 2021 tussen het Rijk en decentrale overheden betreffende met name de lozing van potentieel ZZS (Zeer Zorgwekkende Stoffen) in het oppervlaktewater en de bescherming van mens en milieu.

Daarnaast zijn er (landelijke) ontwikkelingen naar een meer gebiedsgerichte aanpak ('gebiedsgericht maatwerk') voor meerdere vraagstukken in het landelijk gebied, waaronder de tekortschietende waterkwaliteit. Medio 2022 zijn deze ontwikkelingen echter nog niet zodanig uitgekristalliseerd, dat hierop goed gefundeerde keuzes kunnen worden gebaseerd voor de inzet van het in deze notitie beschreven instrumentarium. Ook omdat deze ontwikkelingen naar alle waarschijnlijkheid een onderlinge samenhang met elkaar hebben en we nog niet weten hoe dit gaat lopen.

Enkele van deze ontwikkelingen zijn:

- *Nationaal Programma Landelijk Gebied / provinciale gebiedsplannen*⁷

⁷ Zie ook: [Startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied](#) | [Beleidsnota](#) | [Rijksoverheid.nl](#)

Dit betreft de gebiedsgerichte geïntegreerde aanpak van in ieder geval de volgende beleidsthema's: stikstof, waterkwaliteit, klimaat/CO₂. De gebiedsplannen bevatten voor specifieke gebieden binnen een provincie (of voor een provincie als geheel) richtinggevende uitspraken over de ontwikkelingsrichting van het gebied en de ruimtelijke keuzes die daarmee verbonden zijn. Ze bevatten tevens de te treffen maatregelen. Die maatregelen kunnen het volledige palet omvatten van bestuursrechtelijke handelingen (algemeen verbindend of beschikking), privaatrechtelijke handelingen of feitelijke handelingen, en uiteraard ook combinaties daarvan. De gebiedsplannen zullen in 2023 gereed komen (uiterlijk in juli 2023 worden de conceptgebiedsplannen gepubliceerd).

- *Maatwerkaanpak waterkwaliteit*

Als onderdeel van het 7e NAP (nitraatactieprogramma) wordt in samenwerking tussen overheden, sector en ketenpartijen, uitgewerkt hoe tot een handhaafbare, uitvoerbare en betaalbare aanpak gekomen kan worden waarbij boeren individueel of in groepen zelf maatregelen nemen die tot een minimaal gelijkwaardige waterkwaliteitsverbetering komen als de maatregelen uit het 7e NAP en/of het al bestaande mestbeleid welke door het Rijk zijn of worden vastgesteld (maatwerkaanpak, zie 7e AP paragraaf 5.2.3). Er wordt gewerkt aan een traject om te verkennen of er gekomen kan worden tot een passende maatwerkaanpak die voldoet aan de gestelde voorwaarden. Dit traject wordt onverkort voortgezet en de planning is erop gericht om in de zomer van 2022 een besluit te nemen over daadwerkelijke invoering van de maatwerkaanpak ('go / no go'). De uitwerking van de maatwerkaanpak is gericht op realisatie van de doelen voor zowel de grondwater- als de oppervlaktewaterkwaliteit als onderdeel van het 7e NAP. In de uitwerking zal de relatie gelegd worden met de maatregelen uit het addendum 7^e NAP en de gebiedsgerichte aanpak.

- *Uitvoeringsplannen Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW)*

In 2021 zijn per waterschapsgebied Gebiedsdocumenten Agrarisch Waterbeheer (GAW's) tot stand gekomen, in samenwerking tussen het betreffende waterschap en vertegenwoordigers van de landbouwsector/DAW. Het plan is om in 2022 op basis van deze GAW's uitvoeringsplannen op te stellen (UP's).

3. Overzicht mogelijke instrumenten*

De inzet van een instrument vergt een zorgvuldige afweging van nut, noodzaak, effectiviteit en of deze passend is voor het probleem. Specifiek voor de inzet van regelgeving geldt dat de regels een effectieve, efficiënte en evenredige reactie vormen op het maatschappelijke probleem dat aanleiding geeft voor die regelgeving. Relevante vragen daarbij zijn:

- Is het voldoende aannemelijk dat de voorgestelde regeling werkelijk zal leiden tot het oplossen of verminderen van dat probleem?
- Zijn er geen minder bezwarende alternatieven en rechtvaardigen de kosten en lasten de ernst van het probleem?

Indien niet aan elke van deze voorwaarden is voldaan, bestaat onvoldoende grond om tot regelgeving (in de voorgenomen vorm) over te gaan. Eventueel kan in zo'n geval een alternatief, minder bezwarend sturingsinstrument worden ingezet, of dient simpelweg van overheidsingrijpen te worden afgezien.

Beide bovenstaande elementen komen ook terug bij de toets van de bestuursrechter aan het evenredigheidsbeginsel. De vragen zijn dan (1) of het besluit geschikt is om het doel te bereiken, (2) of het een noodzakelijke maatregel is of dat met een minder vergaande maatregel kon worden volstaan. Bij een concreet besluit wordt dan ook nog getoetst of (3) de maatregel in het concrete geval evenwichtig is.

Waterwet, Wet milieubeheer, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, etc. (huidig recht)

Nr.	Maatregel	Instrument	Grondslag	Bevoegdheid
1.	Extra maatregelen opnemen in het provinciaal waterplan en waterbeheerplan van het waterschap.	Regionaal waterplan/ Waterbeheerplan	Waterwet	Provincie, waterschap
2.	Koppeling met stikstofprogramma (7 ^e actieprogramma Nitraatrichtlijn), verruiming bufferstroken (bredere teeltvrije zones). Waterbeheerders krijgen de mogelijkheid op basis van hun kennis van lokale omstandigheden te bepalen waar een smallere teeltvrije zone afdoende is voor de waterkwaliteit (nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen). Hiervoor wordt een wetenschappelijk onderbouwde leidraad voor opgesteld.	Algemene rijksregel	Activiteitenbesluit milieubeheer	Rijk, waterschap
3.	Indien sprake is van een algemene regeling, zoals het Activiteitenbesluit, kan gekeken worden of sprake is van de mogelijkheid nadere eisen te stellen aan emissies (aanscherpen of nader invullen) in de vorm van maatwerkvoorschriften. Denk bijvoorbeeld aan grasbufferstroken, beperken oppervlakkige afspoeling en verbeterde drainage.	Maatwerkvoorschrift	Activiteitenbesluit	Waterschap
4.	Extra normen voor overig water in Omgevingsverordening NH2020; voor die onderdelen waar wettelijk niets geregeld is, kan dit.	Omgevingsverordening NH2020	Provinciewet	Provincie
5.	De provinciale milieuverordening zou kunnen worden gebruikt om extra maatregelen te nemen in specifieke grondwaterbeschermingsgebieden waar het grondwater nog niet voldoet aan de normen voor drinkwater. Denk bijvoorbeeld aan het verbieden van risicovolle activiteiten.	Omgevingsverordening NH2020	Wet milieubeheer	Provincie

Nr.	Maatregel	Instrument	Grondslag	Bevoegdheid
6.	Verbeteren monitoring, waarmee beter inzicht kan worden verkregen in de bronnen van verontreiniging tav indirecte lozingen.	Monitoring	Waterwet, Wet milieubeheer, Wabo	Provincie, gemeente, waterschap

Omgevingswet, Besluit activiteiten leefomgeving, etc.

Nr.	Maatregel	Instrument	Grondslag	Bevoegdheid
1.	Extra maatregelen opnemen in het provinciaal waterprogramma en waterbeheerprogramma van het waterschap.	Programma	Art. 3.7 en 3.8 Ow	Gedeputeerde Staten en AB waterschap
2.	Vaststellen van maatwerkregels tav regels in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). <u>Maatwerkregels gelden voor alle activiteiten binnen bepaald gebied.</u> Denk bijvoorbeeld tav: <ul style="list-style-type: none"> - driftreducerende technieken bij gebruik gewasbeschermingsmiddelen - (extra brede) teeltvrije zone bij gebruik gewasbeschermingsmiddelen - gebruik meststoffen 	Omgevingsverordening, waterschapsverordening en/of omgevingsplan	Art. 4.6 Ow, jo. 2.12 Bal	Provinciale Staten, Gemeenteraad en AB waterschap
3.	Vaststellen van maatwerkvoorschriften ten aanzien van regels in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). <u>Een maatwerkvoorschrift heeft betrekking op een individueel geval.</u> Denk bijvoorbeeld tav: <ul style="list-style-type: none"> - driftreducerende technieken bij gebruik gewasbeschermingsmiddelen - teeltvrije zone bij gebruik gewasbeschermingsmiddelen - gebruik meststoffen 	Beschikking of omgevingsvergunning	Art. 4.5 Ow, jo. 2.13 Bal	In beginsel B&W, voor lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam D&H Waterschap
4.	Decentraal vergunningplichtig stellen van activiteiten (wat door het Rijk niet is gedaan). Een decentrale vergunningplicht kan uitsluitend betrekking hebben op activiteiten die niet (geheel) onder de reikwijdte van algemene regels vallen.	Omgevingsverordening, waterschapsverordening	Art. 4.4, lid 2 jo. art. 4.1, lid 1 Ow	Provinciale Staten, AB Waterschap

Nr.	Maatregel	Instrument	Grondslag	Bevoegdheid
5.	Handhavend optreden in het kader van de zorgplicht (is vangnet) milieubelastende activiteiten of een lozingsactiviteit.	Bevoegd gezag	Art. 2.11 Bal	Gedeputeerde Staten, B&W en D&H Waterschap
6.	Instructies: over de uitoefening van een taak of bevoegdheid, zijn eenmalig toepasbaar en zien op de inhoud van een specifieke functietoedeling in een individueel omgevingsplan.	Instructie (beschikking)	Art. 2.33, lid 2, onder a, Ow	Gedeputeerde Staten
7.	Instructieregels: zijn algemeen verbindende voorschriften en zijn voor herhaalde toepassing vatbaar. Zij hebben dus betrekking op opvolgende omgevingsplannen of herzieningen daarvan. Denk bijvoorbeeld aan: - het voorkomen van uitspoeling van nutriënten naar het grondwater (via de bodem). Betreffen instructieregels richting gemeenten. - het voorkomen van uitspoelen van nutriënten via lozingspunten naar het oppervlaktewater. Betreffen instructieregels richting waterschappen. - het voorkomen van bovengrondse afspoeling vanaf landbouwgronden naar het oppervlaktewater. Betreffen instructieregels richting waterschappen. - de ontwikkeling van het landbouwareaal (of en in hoeverre agrarisch gebruik mag plaatsvinden op gronden). Betreffen instructieregels richting gemeenten.	Instructieregel (omgevingsverordening)	Art. 2.23, lid 3, onder c, Omgevingswet	Provinciale Staten
8.	Via een gebiedsgerichte benadering gebruikruimte verdelen over individuele locaties. Uit oogpunt van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.	Omgevingsplan, omgevingsverordening	Art. 4.2 Omgevingswet	Gemeenteraad, Provinciale Staten
9.	Omgevingswaarden aanvullen en/of aanscherpen.	Omgevingsvisie, programma, omgevingsverordening	Art. 2.9, lid 3, Omgevingsbesluit	Provinciale Staten
10.	Programmatische aanpak instellen op het niet (tijdig) behalen van de omgevingswaarden.	Programma	Art. 3.10, lid 2, Omgevingswet	Minister van Infrastructuur en Waterstaat en AB Waterschap
11.	Verbeteren monitoring, waarmee beter inzicht kan worden verkregen in de bronnen van verontreiniging tav indirecte lozings.	Monitoring	Hfdst. 20 Ow	Provincie, gemeente, waterschap

Versie 1.0

16 juni 2022

Registratienummer: 1797079/1860188

Overige mogelijkheden

Nr.	Maatregel	Instrument	Grondslag	Bevoegdheid
1.	Subsidieregeling	Subsidieregeling	Provinciewet	Provinciale Staten
2.	Convenant	Convenant	Provinciewet	Gedeputeerde Staten
3.	Green Deal	Convenant	Provinciewet	Gedeputeerde Staten
4.	Privaatrechtelijke afspraken pachtgronden. Gemeenten en provincie verpachten veel landbouwgrond en in de pachtovereenkomsten zouden ook afspraken opgenomen kunnen worden over het beperken van stikstof- en fosfaatuitspoeling.	Huurovereenkomst	Burgerlijk Wetboek, Pachtwet	B&W, Gedeputeerde Staten

* Naast het raadplegen van de huidige wet- en regelgeving en de Omgevingswet zijn de volgende bronnen gebruikt voor het maken van het overzicht (onderdeel 3):

1. Zover het eigen instrumentarium reikt, een onderzoek naar de positie van de provincie Noord-Brabant en de Noord-Brabantse waterschappen bij de realisatie van kaderrichtlijn waterdoelstellingen, met bijzondere aandacht voor de Omgevingswet, Universiteit van Utrecht & Universiteit van Tilburg, juni 2016.
2. Wettelijk instrumentarium voor landbouwmaatregelen om waterkwaliteit te verbeteren, realisatie van nutriëntendoelstellingen uit de Kaderrichtlijn Water, Wageningen University & Research, mei 2018.
3. Regulering mestgebruik onder de Omgevingswet, Centrale en decentrale mogelijkheden tot het beperken van emissies en nutriënten, Sterk Consulting BV, april 2020.
4. 7e Nederlandse actieprogramma betreffende de Nitraatrichtlijn (2022 - 2025), Ministeries van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en Infrastructuur en Waterstaat, november 2021.